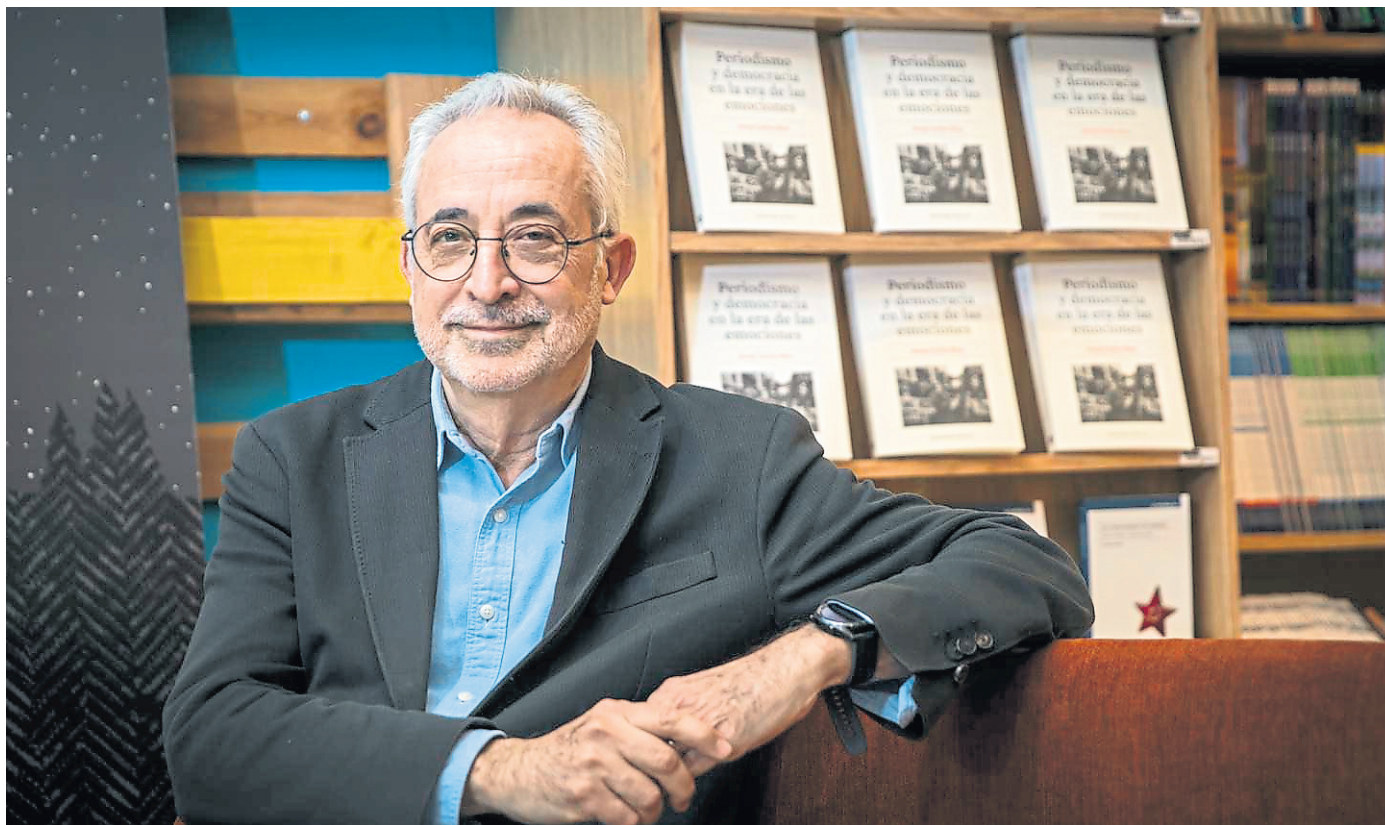

Josep Carles Rius aborda al nou llibre el vincle imprescindible entre l'exercici de la democràcia i el periodisme responsable i compromès amb l'ètica

Exercir de periodista sense caure en dinàmiques emocionals

El periodista Josep Carles Rius fotografiat dijous

LLIBERT TEIXIDO

FRANCESC PUIG
Barcelona

Entre els grans reptes que afronta avui dia el periodisme hi ha mirar de ser impermeable als processos emocionals en què es veuen immerses moltes societats, sovint a causa dels interessos d'unes determinades elits. I en la resolució d'aquest repte està en joc, a més, la salut de la democràcia.

L'última dècada certs esdeveniments han aixecat grans onades emocionals, com ara la pandèmia, la victòria i la derrota de Donald Trump, el Brexit, la invasió russa d'Ucraïna, el conflicte genocida a Palestina i el procés independentista a Catalunya. Tots aquests fets històrics són analitzats per Josep Carles Rius (Valls, 1956) a *Periodismo y democracia en la era de las emociones* (Col·lecció *Periodismo Activo*, Edicions

ment de frustració davant de la globalització per part de l'Amèrica profunda i blanca per obtenir la victòria", cita com a exemples.

Un panorama, el que descriu Rius, que posa en més dificultats la feina del periodista. Perquè, després de crear-se aquestes onades emocionals, com es pot aïllar el periodista? Com es manté ferm en el deure d'acostar-se a la veritat per sobre dels seus sentiments i la ideologia?

Qui va ser degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya i que actualment és president del Consell de la Informació de Catalunya apunta que "el periodisme i la democràcia són dues cares de la mateixa moneda, i la informació veraç i imparcial, la millor salvaguarda de la llibertat i la justícia".

Adverteix que en un entorn de democràcia també es poden produir abusos de determinades elits. Per això és important anar recordant que "sense de-

mocràcia no hi ha periodisme i sense periodisme no hi ha democràcia". El periodisme està lligat a la democràcia i s'hi ha de comprometre, afegeix. "Perquè la democràcia és fràgil, com es veu amb la victòria de Trump als Estats Units".

Un capítol del llibre està dedicat al procés independentista de Catalunya. "El cas d'impacte emocional que més conec", diu Rius. Al llibre es posa en context el procés, "un fenomen que té lloc a Catalunya, però en un context internacional" relacionat amb situacions "com la gran crisi del 2008 o les tensions lligades a la globalització". Rius apunta que s'han escrit molts llibres sobre el procés, però cap sobre el periodisme sobre el procés. "I per mi, això era un cert deure".

Al llibre enumera fins a vuit onades emocionals "que van fer que pràcticament la meitat de la població de Catalunya donés suport a la independència". I després, ja dins del procés, es fa "una anàlisi crítica del paper que van tenir els mitjans de comunicació", on va ser molt present l'anomenat "periodisme de trinxera".

Al llibre, que es presentarà dimarts a la llibreria Alibrí de Barcelona, l'autor hi analitza, a més, l'ecosistema mediàtic a Espanya, el poder de plataformes, com ara Google i Twitter, i els grans reptes de futur, com ara la intel·ligència artificial. I sota el títol "Trumpisme amb la premsa a favor", també hi ha un capítol dedicat al fenomen Ayuso i com això afecta el periodisme.

Periodismo y democracia en la era de las emociones és "un llibre molt necessari, ple de veus autoritzades i molt oportú, perquè encara són vives les seqüeles dels tres grans fenòmens comunicatius que s'hi estudien: Trump, el Brexit i el procés. També és un llibre que molestarà a alguns. Bé està si així és", conclou a l'epíleg J.J. Caballero Gil, periodista i company de Rius a *La Vanguardia* durant gairebé 25 anys. ●

'Periodismo y democracia en la era de las emociones' analitza el paper dels mitjans davant fenòmens com Trump, el Brexit i el procés

Universitat de Barcelona), llibre que ve a ser una mena de segona part de l'anterior treball, *Periodismo en reconstrucción* (2016).

"L'impacte de les emocions sempre ha estat molt fort", afirma l'autor, que aborda al llibre com aquests sentiments són manipulats per aconseguir diferents objectius per part d'algunes elits, ajudades sovint per les xarxes socials. "Des de l'extrem de Putin de fer servir el nacionalisme rus i l'enyorança del passat soviètic i dels tsars fins al cas de Trump, que, tenint pràcticament tota la premsa en contra, va fer servir el senti-

Homenatge al periodisme que planta cara

■ Josep Carles Rius també vol retre homenatge a través d'aquest llibre a tots els periodistes i la premsa que en molts llocs del món, com ara Rússia, Israel, l'Iran, l'Afganistan i uns quants països d'Amèrica Llatina, per posar-ne alguns exemples, "es juguen la vida, la llibertat o la presó per plantar cara en defensa d'exercir un periodisme de vocació ètica". L'autor es mostra orgullós de dedicar moltes pàgines "a parlar d'aquest periodisme que resisteix i que és necessari que des d'Occident sigui reconegut i homenatjat".

Pels meus Suevos

Víctor-M. Amela

El primer director de RTVE va ser designat per Franco: "nomenau Suevos", va dictar el dictador. El cognom va generar dubtes entre els seus cortesans (hi havia diversos Suevos) i el nomenat va ser Jesús Suevos Fernández, falangista del Ferrol (dos punts a favor) i periodista: el 1956 va inaugurar RTVE. Avui, després de gairebé setanta anys, els governs de torn conserven la pulsó i la potestat de Franco (igual a TV3): nomenen el director general de RTVE, a través del consell d'administració.

Per això han passat les coses que han passat a RTVE (i a TV3): aquests dies hem recordat que després de l'atemptat de l'11-M del 2004 Alfredo Urdaci (cap d'informatius) es va doblegar davant José Antonio Sánchez (director general de RTVE nomenat per Aznar) per "informar" que ETA n'era l'autora. Aznar critica avui que sigui directora interina de RTVE una socialista (Concepción Cascajosa, acadèmica prestigiosa en televisió). I a sobre Aznar va fingir divendres amb Carlos Alsina que no recordava haver nomenat a dit els directors generals de RTVE des del 1997 –el primer va ser Fernando López-Amor, diputat del PP– i cínicament va lamentar no haver privatitzat l'ens públic (no ho va fer perquè el va utilitzar a discreció fins a l'11-M!).

Des de Franco, només en un curt període de temps RTVE no ha depès del govern: va ser durant el septenni zapaterista

Des que Franco va nomenar Suevos pels seus..., només una vegada RTVE no ha depès del govern de torn: va ser durant el septenni zapaterista (2004-2011), si més no des de la norma aprovada el 2006, que ja no recorda ningú però jo sí: el nomenament del director general de RTVE exigia l'aprovació per una majoria qualificada de dos terços dels escons del Congrés dels Diputats. Tan simple com això.

Sense acord d'una majoria tan qualificada (la mereix) no hi ha director general (la van obtenir Carmen Caffarel, Luis Fernández i Alberto Oliart). I a Zapatero el criticava la cúpula del PSOE per ser "bambi" i deixar anar RTVE... El 2011 va tornar el PP amb Rajoy i va recuperar el tradicional sistema digital...

Cascajosa, avui directora interina, disposa de sis mesos de gestió. Que el PP la critiqui perquè és del PSOE no havent gestionat res encara és eloqüent: tots aspiren a RTVE com a arma política, encara que sigui per contraprogramar *El Hormiguero*, tan crític amb Sánchez fins i tot per la data que va triar per a les eleccions generals, per no sé què dels carters i de la calor, com deia l'oncle Feijóo. – @amelanovela